Eu mi-am permis să public poeziile găsite în manuscrisele tatălui meu pentru că mie mi-au plăcut, deși el spunea mereu că el nu este poet... Sper să nu fie supărat pe mine... Cu atât mai mult mă bucur că există și în afara persoanei mele interes pentru aceste poezii.

Corina Bach

Banu Rădulescu a fost unul dintre oamenii binecuvântați care trăiesc pentru idealuri. A crezut, cu suflet de copil, că România va renaște într-o bună zi. A avut, mai presus de toate, un suflet de o infinită sensibilitate, bunătate și generozitate, iar vremurile grele nu i-au clintit credința.

Anda Glăman

Editura Fundației
Culturale Memoria

6 422917 000678

Autoportret poezii

BANU RĂDULESCU

BANU RĂDULESCU

Autoportret

poezii

BANU RĂDULESCU

Autoportret

poezii

6

Banu Rădulescu

BANU RĂDULESCU

Biografie

Șerban „Banu” Rădulescu (n. 12 februarie 1924, București - d. 9 decembrie 1998, Berlin) a fost doctor în medicină, deținut politic în două rânduri, scriitor, membru al Uniunii Scriitorilor din România din 1967, fondator în 1990 al revistei *Memoria - revista gândirii arestate* și în 1991 a Fundației Culturale Memoria.

A urmat școala primară nr. 16-Malmaison, din București, situată în apropierea viitoarei închisorii unde, ca adolescent, va fi și el închis.

După efectuarea studiilor gimnaziale a fost admis la Liceul Militar „Ștefan cel Mare” din Cernăuți. După o perioadă de timp s-a transferat la Liceul Militar „Nicolae Filipescu” de la Mănăstirea Dealu, pe care l-a absolvit în 1943. În perioada anilor de liceu a avut rezultate bune la învățătură, motiv pentru care a fost bursier și a fost scutit de plata taxelor școlare. Profesorul de limba română, Augustin Z.N. Pop i-a descoperit talentul literar și i-a îndrumat primii pași în această direcție. A participat la diverse concursuri ale „Tinerimii Române”, iar în anul 1936 a debutat cu o schiță publicată în revista *Flamuri.*

După ce a absolvit liceul s-a înscris la Facultatea de Medicină din București. La finalul anului II, în timpul sesiunii de examene, a fost arestat și trimis în fața Curții Marțiale din București, fiind acuzat că ar fi scris epigrame împotriva liderilor comuniști români, printre care: Ana Pauker, Gheorghe Gheorghiu-Dej și Vasile Luca. Deși în urma procesului a fost achitat, în 1947, la un an după ce a obținut gradul de sublocotenent-medic, a fost scos din armată și trecut în rezervă.

Până în vara anului 1948 a continuat să studieze la Facultatea de Medicină din București, unde a fost și preparator la Catedra de Anatomie, condusă la acea vreme de Grigore T. Popa. La 4 septembrie 1948 a fost arestat împreună cu dr. Marin Zamfirescu, în cabinetul acestuia din urmă, sub acuzația de tentativă de trecere frauduloasă a frontierei în Turcia. A fost găsit vinovat și condamnat la 10 ani de închisoare corecțională. Anii de detenție i-a executat în închisorile: Constanța, Văcărești, Jilava, Pitești, Caransebeș, Valea Neagră, Gherla.

La 12 august 1954 a fost eliberat din penitenciarul Gherla. În perioada următoare a lucrat ca asistent medical și, în paralel, și-a continuat și finalizat (1956) studiile întrerupte de arestare.

În 1956, pe când era medic stagiar la spitalul Filantropia, a fost rearestat pentru scurt timp. Începând cu mai 1957 și până în noiembrie 1962 a ocupat postul de medic de medicină generală la circumscripția Geoagiu, din județul Hunedoara. În urma unui concurs pe țară s-a reîntors în București, ca medic de circumscripție la Policlinica Sectorului 1.

În 1964 s-a îmbolnăvit grav de plămâni și s-a retras, pentru un timp, la Sanatoriul Geoagiu, în următorii doi ani fiind internat și în alte sanatorii.

Problemele de sănătate tot mai grave l-au obligat să abandoneze cariera medicală și a început să se dedice din ce în ce mai mult literaturii. În 1967 a publicat volumul de nuvele *Dincolo de așteptare*, care a marcat debutul său editorial. În aceeași perioadă a fost primit în cadrul Uniunii Scriitorilor.

Până la evenimentele din 1989 a publicat mai multe romane, povestiri și nuvele. După căderea regimului comunist din România a inițiat și a fost redactorul-șef al *Memoria - revista gândirii arestate*, iar în 1991 a înființat Fundația Culturală Memoria. A fost promotorul înființării de memoriale în fostele închisori comuniste de la Sighet și Jilava.

S-a stins din viață la Berlin, la 9 decembrie 1998, răpus de o boală necruțătoare. Avea 74 de ani și o mie de proiecte...

Lucrări publicate:

• *Dincolo de așteptare*, Editura Pentru Literatură, București, 1967

• *Lumina și piatra*, Editura Cartea românească, București, 1972

• *Păsările mari nu cântă*, Editura Militară, București, 1976; reeditare Editura Institutului Cultural Român, 2005

• *Nimic despre fericire*, Editura Militară, București, 1984

• *În iarbă cu fața la soare*, Editura Cartea românească, București, 1989

Pentru volumul *Nimic despre fericire* a fost răsplătit cu Premiul Asociației Scriitorilor din București.

SUFLETUL LUI BANU RĂDULESCU TRĂIEȘTE

Câte fațete are sufletul omului – le poți cunoaște doar când devine poet. Fiindcă dacă este ceva propriu, ceva particular poeților, ceva numai al lor, este modul cum se deschid ca florile dimineața și se oferă cititorului.

Hâtru și duios, viforos și blând, atent și cu ochii în zare, îndrăgostit și încruntat, Banu Rădulescu ne plimbă prin neliniștile lui, dar și prin certitudinile dintre care cea mai prezentă este moartea:

„Nici s-o vezi nu se va poate.
Ea nu e și e în toate."

Cunoscându-l pe Banu și analizându-i evoluția meteorică, cred că există două momente definitorii care l-au format: școala de caractere de la Liceul Militar de la Mănăstirea Dealu și școala suferinței îndurate în închisorile prin care a trecut.

Ambele i-au șlefuit tăria, perseverența și dăruirea cu care s-a dedicat realizării de excepție, care a fost și este revista *Memoria*.
Tragedia unui popor silit timp de decenii ca una să gândească și alta să spună trebuia risipită odată și odată – și așa s-a înfiripat, a crescut și s-a așezat la casa ei – România – *Memoria - revista gândirii arestate*. Descătușarea nu a mai putut fi oprită și a pornit la vale ca un șuvoi care să ne izbăvească.

Sufletul lui Banu este la fel de viu și în poezii – dar și în paginile revistei *Memoria*.

Nae Constantinescu

Președinte, Fundația Culturală Memoria

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Autor de nuvele și romane, Banu Rădulescu nu a fost cunoscut marelui public în ipostaza de poet. În 2018, la 20 de ani de la dispariția lui, prin grija fiicei sale Corina Bach și beneficiind de îngrijirea Corinei Gabriela Duma, a apărut la editura C&N din Berlin volumul *Autoportret - Poezii.* Gândită ca un omagiu, această ediție bibliofilă a avut un tiraj redus.

Având în vedere cele de mai sus, în 2020 Fundația Culturală Memoria a propus la competiția de proiecte editoriale finanțate de AFCN un volum care să reunească pentru prima dată toate poeziile scrise de regretatul Banu Rădulescu, introducând astfel în circuitul cultural universal opera poetică a unei personalități culturale care în anii comunismului a fost împiedicată prin cenzură, constrângere, arestare și represiune, să-și afirme valoarea. În felul acesta opera lui Banu Rădulescu este completată, el alăturându-se altor poeți foști deținuți politici, cum ar fi Corneliu Coposu, Andrei Ciurunga, Ion Caraion, Păstorel Teodoreanu, Gabriel Țepelea, Vasile Militaru, Zahu Pană, Zorica Lațcu (Maica Teodosia), Iuliana Preduț-Constantinescu ș.a.

La realizarea volumului de față am pornit de la lucrarea din 2018, pe care, prin amabilitatea Corinei Bach, am completat-o cu o serie de alte poezii identificate în manuscris în arhiva personală a acesteia, rezultând, în felul acesta, o antologie completă, unică, a poeziilor lui Banu Rădulescu.

Temele abordate sunt diverse, remarcându-se în mod deosebit poeziile scrise în timpul detenției, cele de dragoste (adresate Anei Maria, o iubire de tinerețe, sau viitoarei sale soții, Anca), poeziile pline de candoare dedicate celor două fiice (Corina și Anda/Ruxandra), sau câteva epigrame avându-l ca subiect pe prietenul său, pictorul Cornel Petrescu.

Unele dintre poezii au fost datate, în timp ce altele au astfel de informații incomplete sau deloc, prin urmare a fost imposibilă organizarea lor din punct de vedere cronologic.

În manuscris unele poezii erau semnate la final *Banu*, dar pentru uniformitate am eliminat aceste mențiuni.

Din perspectiva formei am avut în vedere variantele din manuscrise și am încercat să păstrăm cât mai mult posibil forma originală. Doar atunci când a fost imperios necesar am făcut modificări potrivit normelor actuale.

Ilustrațiile acestei lucrări fac parte din *Caietele de schițe* ale bine-cunoscutului pictor și grafician Acad. Mircia Dumitrescu, unul dintre cei mai buni prieteni ai lui Banu Rădulescu și fondator, alături de acesta, al Fundației Culturale Memoria. Mircia Dumitrescu este membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România, doctor în Arte Vizuale, profesor la Universitatea Națională de Arte, București, membru corespondent al Academiei Române din 2013. Îi mulțumim și pe această cale pentru disponibilitatea și bucuria cu care a răspuns afirmativ solicitării noastre de a ilustra volumul cu lucrările sale.

Acest volum nu ar fi fost posibil fără generozitatea fiicei lui Banu Rădulescu, Corina Anca Rădulescu-Bach, stabilită prin căsătorie în Germania, de profesie medic, către care se îndreaptă mulțumirile noastre speciale.

Totodată adresăm mulțumiri Corinei Gabriela Duma, lector universitar dr. la departamentul de Design de la Facultatea de Arte Decorative și Design, Universitatea Națională de Arte, București, care a realizat conceptul și designul grafic al acestui volum.

Și nu în ultimul rând aducem mulțumiri Administrației Fondului Cultural Național pentru susținerea acordată acestui proiect.

Autoportret

Tare-aș vrea să știu: cum oare
Sunt la chip și-nfățișare?
Mă arăt pieziș și șui
Sau m-asemăn orișicui?
Pleoapa de ce-mi pare grea,
Parc-ascunde noaptea-n ea,
Și de ce se bate ochiul –
Potolit cu dedeochiul,
În cafea la ghicitoare –
Când lumina prea mă doare?
De ce mâna mi-e zgârcită
Peste inima smintită
Descântând, ca într-o cană,
Ierburi bune pentru rană?
De ce pieptul ne-ncăput
Îmi apare prefăcut
În veston cu bumbi de stele
Oblojind bubele rele?
Curg vreo zece vieți prin mine
Și de toate mi-e rușine
Că nu-i una mai întreagă
Tainele să le-nțeleagă.
Răzmelite și răzbite
Curg aiurea prăvălite
Că nu știu de-ar mai putea
Să le-ntoarne careva.
De ce oare, de ce oare
Mă îmbăt mereu de soare
Și mă doare
Vântul prins la cingătoare?
Ochii ăștia nu-s ai mei.
Anii tineri prea mi-s grei.
Greu mi-e sufletul de beznă.

Fuga mi-e belciug în gleznă.
Vorba-n gură mi-e coclită
De o rugă nerostită.
Și totuși la-nfățișare,
Sunt așa – ca fiecare!
Mă privesc într-o oglindă
Suferindă
Și bolnavă pân-la os
De închipuiri pe dos.
Și mă văd întors haihui
Cum nu-i chipul nimănui:
Șters, olog, mâncat de molii,
Frânt de arșițele bolii.
Râd că mă credeam haiduc
Când de-abia scriu și îmbuc
Și zănatec, peste tot
Mă lupt ca un Don Quichotte
Cu o gloabă Dulcinee
Pentru nu știu ce femee
Irosind năucul har
Între Panza și măgar.
Râd de oameni: nu e cine
Să ghicească – atât de bine!
Dau cu pensula și doare
Țipătoarea mea culoare
Pentru chip și-nfățișare.
Dintre toți, eu – cel mai bine –
Știu cum sunt.
Și mi-e rușine
Că nu-i nimeni – cine? cine?
Să mă vadă – atât de bine!

Transcedental

Asemeni unui nufăr
Care-ncearcă
Noroiul în fiecare fir de rădăcină,
Iar floarea albă și-o avântă mândru
Spre cer...
Așa și eu
Încerc cu pasul
Vremelnicia-n tină
Și-mi sprijin gândurile toate –
Smerit – ca-n rugăciune,
În poala nebuniei îndrăznețe...
Ca să însemn cu astă
Răspântia –
Lumină și gunoiu –
În care cresc deopotrivă
Un om
Și
O golgotă.

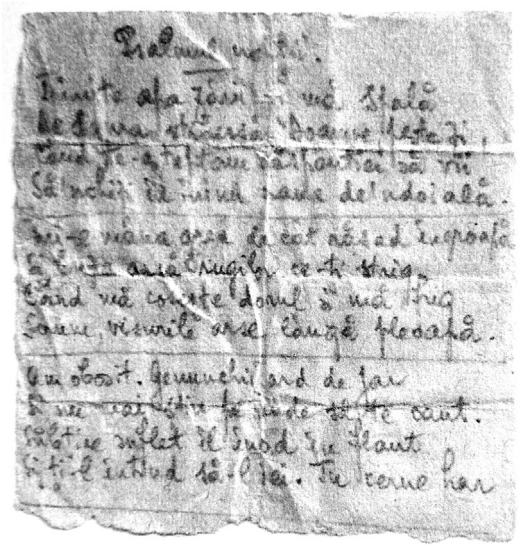

Psalmul morții.

Dimite apa zării și mă spală
De la vra stăpânșă Doamne peste zi,
Când te-a tăptăm să-și pântiei să vii
Să-nchiți în mînă mâna de'ndoială.

Iri-e mâna grea de cât răsad îngroapă
Și buza arsă trugilor ce-ți strig.
Când mă conște dorul și mă frig
Sânul, visurile arse lângă pleoapă.

Am obosit. Genunchii ard de jar
Și nu mai știu pe unde să te caut.
Sălbatice suflet îl înăd în plaut
Și ți-l întind să-l iei. Tu cerne har

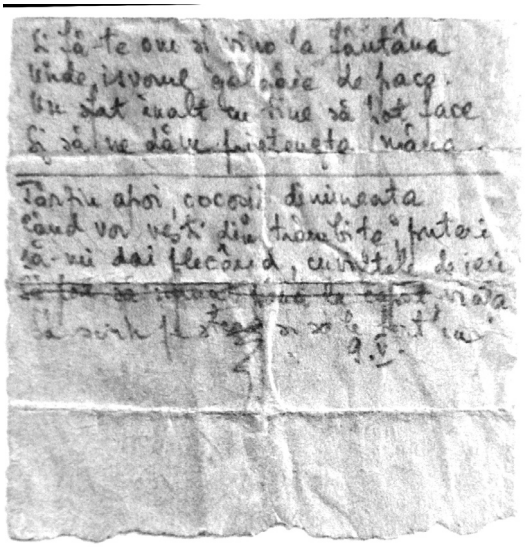

Și fă-te om și vino la fântâna
Unde, isvorul gălgâie de pace.
Un stat înalt cu sine să pot face
Și să ne dăm prietenește mâna.

Târziu apoi, cocoșii dimineața
Când vor vesti din trâmbițe puteri
Să-mi dai plecând, cuvintele de ieri
Să pot să-mi mai pună la căpăt viața
Să scrie pe stea și să le pot ia.

9.V.

Psalmul nopții

poezie scrisă în închisoare
pe un petic de hârtie de 5 x 5 cm.

Trimite apa zării și mă spală
De zgura strânsă, Doamne, peste zi,
Când te-așteptam răspântiei să vii
Să-nchizi în inimi rana de-ndoială.

Mi-e mâna grea de cât răsad îngroapă
Și buza arsă rugilor ce-ți strig,
Când mă cosește dorul și mă frig
Scrum visurilor arse lângă pleoapă.

Am obosit, genunchii ard de jar
Și nu mai știu pe unde să te caut.
Subțire suflet îl înnod în flaut
Și ți-l întind să-l iei. Tu cerne har.

Și fă-te om și vino la fântâna
Unde izvorul gâlgâie de pace.
Un sfat înalt cu tine să pot face
Și să ne dăm prietenește mâna.

Târziu apoi cocoșii dimineața
Când vor vesti din trâmbițe, puteri
Să-mi dai plecând cuvintele de ieri
Să pot să-nfrunt până la capăt viața.

9.V